

3.4 Komitet z zadowoleniem przyjmuje art. 5, który pozwala na działania pozytywne. Postanowienie to nie powinno jednak zagrażać niezbędnym usługom zapewnianym kobietom i mężczyznom zarówno przez sektor prywatny, jak i organizacje pozarządowe, jak niekoedukacyjne domy dla osób poszkodowanych przez los oraz schroniska dla kobiet – ofiar przemocy domowej lub innej.

3.5 Komitet aprobuje postanowienie o dialogu z organizacjami pozarządowymi. Postanowienie to winno jednak gwarantować regularny kontakt ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim.

3.6 Informacja i publikacja dyrektywy po jej przyjęciu będzie mieć zasadniczy wpływ na zapewnienie, iż konsumenci będą w pełni świadomi swoich praw, zaś dostawcy towarów i usług będą rozumieli wynikające z niej obowiązki.

Bruksela, 3 czerwca 2004 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego
Roger BRIESCH

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Wspieranie technologii w służbie rozwoju zrównoważonego: plan działania Unii Europejskiej na rzecz ekotechnologii”

(COM(2004) 38 final)

(2004/C 241/14)

Dnia 28 stycznia 2004 r. Komisja postanowiła zgodnie z art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Wspieranie technologii w służbie rozwoju zrównoważonego: plan działania Unii Europejskiej na rzecz ekotechnologii”

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, odpowiedzialna za przygotowywanie prac Komitetu w tej dziedzinie, przyjęła swoją opinię dnia 6 maja 2004 r. (sprawozdawca: Stéphane BUFFETAUT).

Na 409. sesji plenarnej w dniach 2-3 czerwca 2004 r. (posiedzenie z dnia 2 czerwca 2004 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął następującą opinię 177 głosami za przy jednym głosie przeciw i pięciu wstrzymujących się.

1. Wstęp

1.1 Komunikat wpisuje się w „tradycję” pozbawionych charakteru normatywnego tekstów Komisji, które stanowią jednocześnie podsumowanie inicjatyw podejmowanych w danej dziedzinie i perspektyw politycznych na przyszłość. Przedstawia on w pewnym sensie ogólne ramy refleksji Komisji nad ekotechnologiami.

1.2 Już na wstępie problem ten zostaje umieszczony w perspektywie strategii na rzecz rozwoju zrównoważonego i strategii lizbońskiej; w komunikacie przypomina się znane już hasło, że celem strategii lizbońskiej jest uczynienie z Unii Europejskiej najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki opartej na wiedzy na świecie, zdolnej do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, któremu towarzyszy ilościowa i jakościowa poprawa zatrudnienia i większa spójność społeczna.

1.3 Po tym rytualnym już przypomnieniu pojawia się prawdziwe pytanie: jakie są cele planu działania na rzecz ekotechnologii (PDET)?

Komisja wymienia trzy takie cele:

- usunięcie przeszkód w pełnym wykorzystaniu potencjału ekotechnologii;
- nadanie UE dominującej roli w opracowywaniu i zastosowaniu ekotechnologii;
- zmobilizowanie wszystkich zainteresowanych podmiotów do działania na rzecz osiągnięcia tych celów;

przy czym celem ostatecznym jest zmniejszenie presji na nasze zasoby naturalne, poprawa jakości życia mieszkańców Europy i wspieranie wzrostu gospodarczego.

1.4 Komisja uważa, że, z politycznego punktu widzenia obecna sytuacja sprzyja podjęciu tego planu działania, ale na jakich warunkach i poprzez jakie konkretne działania? Podstawą tekstu są odpowiedzi udzielone na te dwa pytania.

2. Zasadnicza treść planu działania

2.1 Opracowanie planu działania

2.1.1 Komisja formułuje na wstępie szereg stwierdzeń, które mają służyć za główne wytyczne przy opracowywaniu planu działania:

- istnienie potencjalnych możliwości wspierania ekotechnologii;
- niedostateczne ich wykorzystanie;
- znaczenie ukierunkowanych i skutecznych zachęt dla stosowania i opracowywania ekotechnologii;
- konieczność zidentyfikowania długofalowych perspektyw ewolucji rynku w celu umożliwienia inwestycji w ekotechnologie;
- konieczność koordynowania i ułatwiania wymiany dobrych praktyk;
- potrzeba tworzenia środowiska sprzyjającego podmiotom opracowującym, nabywającym i stosującym ekotechnologie;
- świadomość faktu, że wdrażanie i rozwój ekotechnologii jest procesem rozgrywającym się w średniej i długofalowej perspektywie czasowej.

2.2 Działanie

Komisja proponuje trzy główne dziedziny działania:

- przejście od badań do wykorzystania rynkowego,
- poprawa warunków na rynku,
- działanie na szczeblu globalnym.

2.2.1 Przejście od badań do wykorzystania rynkowego

2.2.1.1 Komisja zaleca opracowywanie i ukierunkowywanie badań, z wykorzystaniem finansowania - w szczególności przez EBI i EBOR, przy czym celem jest osiągnięcie zastosowań komercyjnych.

2.2.1.2 Komisja zamierza wspierać platformy technologiczne w przypadku obiecujących technologii; celem tych platform ma być w szczególności zwiększanie skuteczności badań, mobilizowanie środków, umożliwienie rozwoju partnerstw publiczno-prywatnych i rozwój transferu technologii do krajów rozwijających się.

2.2.1.3 Komisja pragnie wreszcie udoskonalać systemy testowania i normalizacji w dziedzinie ekotechnologii.

2.2.2 Poprawa warunków rynkowych

2.2.2.1 Komisja przedstawia warunki tej poprawy, odnoszące się do inwestycji, usuwania przeszkód gospodarczych, wpływu ciężaru gospodarczego zamówień publicznych oraz mobilizacji społeczeństwa obywatelskiego.

2.2.3 Działanie na szczeblu globalnym

2.2.3.1 Europejskie ambicje w dziedzinie ekotechnologii nie ograniczają się do starego kontynentu. Komisja uważa, że Unia Europejska powinna aktywnie wspierać rozwój zrównoważony na całym świecie.

2.2.3.2 Komisja zamierza rozwijać partnerstwo z krajami rozwijającymi się i aktywnie włączać się w inicjatywy w dziedzinie ekotechnologii podjęte na szczycie w Johannesburgu.

3. Koordynacja i monitoring

3.1 Opracowanie planu działania zakłada konieczność monitorowania jego realizacji. Komisja przewiduje w tym celu różne instrumenty: sprawozdanie w cyklu dwuletnim, Europejski Komitet Ekotechnologii, koordynację, wymianę informacji o dobrych praktykach itp.

4. Uwagi ogólne

4.1 Uwagi Komitetu uwzględniają również komentarze i sugestie, jakie wpłynęły od Komisji Konsultacyjnej d/s Przekształceń w Sektorze Przemysłowym. (sprawozdawca: Ulla Brigitta SIRKEINEN, współsprawozdawca: P. REICHEL).

4.2 Ekotechnologie z definicji obejmują bardzo szeroki wachlarz dziedzin. Mogą one mieć na celu wykorzystywanie zasobów naturalnych w sposób zgodny z wymogami rozwoju zrównoważonego, zapobieganie szkodom w środowisku naturalnym lub ich ograniczanie, wynajdywanie alternatywnych źródeł energii, powiązania ze zintegrowaną polityką produktów itp. Jak już podkreślał EKES (!), bardzo ważne jest, aby definicja ekotechnologii nie ograniczała się do „czystych” technologii. Systematyczna poprawa procesów i sposobów świadczenia usług w celu zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko naturalne, badania naukowe, nowatorska wiedza (know-how) i rozwój mający na celu udoskonalenie tradycyjnych technologii i włączenie do nich wymiaru ekologicznego również wynikają z działania mającego na celu rozwój ekotechnologii i zasługujący na wsparcie. Miarą skuteczności danej techniki ekologicznej jest jej pozytywny wpływ na środowisko naturalne, a nie sformułowana a priori definicja ekologicznie poprawnych technologii.

4.3 Zbyt szeroko zakrojony plan działania niesie ze sobą ryzyko rozproszenia działań, a wraz z tym i rozproszenia środków. Jednym z kluczowych czynników powodzenia takiego działania jest zdolność do określania priorytetów oraz hierarchizowania wysiłków, a więc oceniania nie tylko skuteczności ekotechnologii, ale ich uzasadnienia ekonomicznego. Pojęcie to jest niemal nieobecne w dokumencie Komisji. A przecież ma ono zasadnicze znaczenie praktyczne; nie należy również zapominać, że pojęcie rozwoju zrównoważonego opiera się na trzech filarach - rozwoju gospodarczym, ochronie środowiska naturalnego i zasobów naturalnych oraz rozwoju jednostek w społeczeństwie.

(!) Patrz opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji „Opracowanie planu działania na rzecz ekotechnologii”, COM(2003) 131, Dz. U. C 32 z 5.2.2004 r., s. 39-44 (CESE 1390/2003) (tytuł w wolnym tłumaczeniu, jak dotąd brak wersji polskiej - przyp. tłum.).

4.4 Warunkiem wdrażania ekotechnologii jest zawsze albo bezpośrednia korzyść, jaką przynoszą one użytkownikowi, albo przymus prawny. Ponieważ wolny rynek sam z siebie nigdy nie gwarantuje spełnienia wszystkich stawianych przez społeczeństwo wymogów etycznych, socjalnych i ekologicznych, zawsze konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków prawnych w drodze interwencji ustawodawcy. Choć wprowadzane tą drogą przepisy mogą spowodować zwiększenie kosztów w skali mikroekonomicznej, ponoszenie tych kosztów może okazać się opłacalne w skali makro. Tworząc odpowiednie uregulowania, ustawodawca powinien brać pod uwagę zdolność nauki i gospodarki do wdrażania innowacji, wyznaczając cele, bez wskazywania jednak środków ani technologii, jakimi należy się posłużyć, aby je osiągnąć. Upowszechniająca się świadomość faktu, że spełnienie nowych, dodatkowych wymogów wobec społeczeństwa i środowiska naturalnego może umożliwić zwiększenie sprzedaży, stanowi istotny czynnik motywacyjny w kontekście planu działania oraz umacniania konkurencyjności gospodarki europejskiej

4.5 Kolejnym kluczowym warunkiem powodzenia planu na rzecz ekotechnologii jest dostęp do rynku i warunki na rynku. Nie ma co spodziewać się rzeczywistego rozwoju ekotechnologii, jeśli nie mogą one znaleźć nośnego i konkurencyjnego rynku zbytu. Faktycznie wdrażane ekotechnologie często nie mogą okazać się tańsze niż technologie mniej przyjazne dla środowiska, między innymi dlatego, że w kalkulacji nie uwzględnia się kosztów środowiska naturalnego, ale również dlatego, że nie osiągnęły one takiego stopnia rozwoju i upowszechnienia, który umożliwia wystarczające oszczędności skali, aby obniżyć ich koszty. Chodzi zatem o to, by określić sposoby promowania i rozwoju pożądanych i sprawdzonych pod kątem ochrony środowiska naturalnego metod produkcji oraz odpowiadających im ekotechnologii (kredyty, subwencje, zachęty podatkowe), tak by wspierać i ułatwiać dostęp do rynku, a nawet tworzenie rynku. EKES podkreśla, że w celu zapewnienia spójności i właściwego wykorzystania zachęt należy ustanowić pewien rodzaj klasyfikacji lub hierarchizacji: na początku – venture capital, w fazie rozwoju – bardziej „klasyczne” kredyty, zachęty podatkowe w celu skonsolidowania rynku, ewentualnie opodatkowanie uwzględniające element kosztu ekologicznego związanego z technikami mniej przyjaznymi szanujących środowiska naturalnego.

4.6 Konieczne są w tym względzie bodźce zachęcające lub odstraszające, przepisy ustawowe lub podustawowe; nie mogą one jednak ignorować rzeczywistości ekonomicznej i społecznej. Nie powinny również prowadzić do nieuczciwego zafałszowania konkurencji. Ekotechnologie nie powinny być niedostępnym luksusem ani prowadzić do zniekształcenia konkurencji w drodze dopuszczania do obrotu produktów i usług pochodzących z obszarów gospodarczych, które nie wprowadziły w życie podobnych zasad. Tekst komunikatu Komisji wyraźnie podkreśla ten zasadniczy aspekt sprawy. Wszelkie działania promocyjne i wszelka możliwa mobilizacja społeczeństwa obywatelskiego i opinii publicznej na rzecz ekotechnologii pozostaną daremne, jeśli będą oderwane od rzeczywistości i racjonalności ekonomicznej. Zdobywając poparcie opinii publicznej, nie można zapominać, że obywatele i konsumenci to również mężczyźni i kobiety należący do świata pracy. Jeśli stare technologie powinny zostać zaniechane ze względu na wymogi rozwoju zrównoważonego, należy wcześniej przewidzieć potrzeby i koszty związane z przekwalifikowaniem siły roboczej.

4.7 Należy wreszcie podkreślić, że konieczne jest uzyskanie ogólnej spójności polityki Unii Europejskiej prowadzonej w różnych dziedzinach, w celu uniknięcia sprzeczności. Tak więc bezcelowe byłoby definiowanie polityki rozwoju zrównoważonego, jeśli miałaby ona być sprzeczna z polityką prowadzoną przez Unię Europejską w ramach WTO lub w ramach liberalizacji rynków. Wymagałoby to przeprowadzenia poważnej dyskusji na forum WTO oraz nieustępliwości wobec wszelkich produktów i usług nie ograniczających do minimum negatywnych skutków zastosowanych technologii i procesów dla środowiska.

5. Uwagi szczegółowe

5.1 Wstęp

5.1.1 EKES może się tylko zgodzić z celami planu działania, a w szczególności z wolą wykorzystania całego potencjału ekotechnologii w celu poprawy stanu środowiska naturalnego, przy jednoczesnym rozwijaniu konkurencyjności i wzrostu gospodarczego, co już podkreślił w swojej poprzedniej opinii (patrz uwaga przypis nr 1).

5.2 Zachęty dla wprowadzania ekotechnologii

5.2.1 Komitet podkreśla zasadność zachęt dla rozwijania ekotechnologii, ale zaznacza, że nie powinny one prowadzić do sztucznego wspierania technik, które nie znajdują nigdy realnego rynku zbytu. Przede wszystkim jednak należy stosować odpowiedni zestaw instrumentów fiskalnych, subsydiów, licencji i rozwiązań regulacyjnych dobranych w taki sposób, by skłaniać rynek do uwzględniania w rachunku ekonomicznym kosztów zewnętrznych związanych z poszczególnymi alternatywnymi technologiami.

5.2.2 Działania powinny również dotyczyć poprawy tych ostatnich, aby stawały się one coraz bardziej zgodne z wymaganiami rozwoju zrównoważonego. W praktyce modernizacja i dostosowywanie majątku produkcyjnego oraz postęp w dziedzinie technik i metod produkcji lub wykonywania usług doprowadziły już do wdrożenia pewnych ekotechnologii. Stanowi to również formę rozwoju ekotechnologii, która może pozostać niezauważalna, ale istnieje.

5.3 Przejście od badań do wdrożeń rynkowych

5.3.1 Jednym z największych wyzwań jest, aby badania naukowe w dziedzinie ekotechnologii mogły znaleźć konkretne zastosowanie. Środki finansowe przeznaczone na badania naukowe powinny więc być również kierowane na badania naukowe stosowane i umożliwiać silne zaangażowanie przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich. Należy ponadto podkreślić, że niektóre małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają rolę napędową we wdrażaniu i rozwoju ekotechnologii.

5.4 Pomoc ze strony platform technologicznych

5.4.1 EKES uważa pomysł utworzenia platform technologicznych związanych z obiecującymi ekotechnologiami za interesujący. Zgromadzenie zainteresowanych i mających realne kompetencje uczestników wokół danej technologii, technologii dotyczących danego sektora lub wdrażania technologii związanych z rozwiązaniem jakiegoś specyficznego problemu środowiska naturalnego jest działaniem godnym uwagi. Zagadnienia własności intelektualnej, patentów i znaków towarowych będą podlegały stosowaniu zasad programu ramowego badań naukowych i prawa obowiązującego w dziedzinie własności intelektualnej, tak aby nie pojawiły się jakieś problemy. EKES uważa, że jeśli na początku Komisja zapewni sekretariat, powinna się rozwinąć jakaś forma partnerstwa publiczno-prywatnego, o ile te platformy technologiczne będą odpowiadały rzeczywistej potrzebie i będą miały rzeczywiste znaczenie.

5.5 Ocena i normalizacja ekotechnologii

5.5.1 Upowszechnianie ekotechnologii opiera się na względach ekonomicznych, ale również na ich skuteczności technicznej. Mechanizmy dopuszczania do obrotu i udostępniania danych na temat pewnych kluczowych technologii zalecane przez Komisję byłyby bardzo użyteczne zarówno dla przedsiębiorstw jak i dla władz publicznych, w szczególności jeśli chcemy uwzględnić w przetargach publicznych aspekt „lepszej oferty dla środowiska naturalnego”. EKES pragnie w związku z tym zwrócić uwagę na sformułowany przez siebie apel o utworzenie europejskiej bazy danych. W tworzeniu i prowadzeniu tej bazy danych mogłaby uczestniczyć Europejska Agencja Ochrony Środowiska, a zawierałaby ona informacje o sprawdzonych, ekonomicznych i odpowiednich ekotechnologiach, zapewniając im w ten sposób swego rodzaju „gwarancję jakości”⁽²⁾.

5.6 Mierniki wyników

5.6.1 Komisja podkreśla, że cele te powinny opierać się na najlepszych wynikach ekologicznych, ale być realistyczne z punktu widzenia ekonomicznego i skuteczności społecznej. EKES może tylko się zgodzić z tym twierdzeniem i przypomnieć, że rzeczywisty rozwój zrównoważony łączy troskę o środowisko naturalne z konkurencyjnością ekonomiczną, poprawą ilościową i jakościową zatrudnienia i spójności społecznej.

5.7 Inwestycje

5.7.1 Wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych i tworzenie nowych instrumentów finansowych w celu podziału ryzyka inwestycyjnego w projektach i spółkach ekotechnologicznych, w szczególności poprzez fundusze venture capital, wymaga dysponowania analitykami zdolnymi do oceny racjonalności technicznej i ekonomicznej projektów, w braku czego mogłoby dojść do marnotrawienia kredytów, które mogłyby być wykorzystane na wsparcie innych przedsięwzięć. Ocena projektów powinna opierać się na poważnych

i obiektywnych podstawach naukowych i technicznych i być dokonywana bez uprzedzeń. Wprowadzanie nowych instrumentów finansowych mogłoby być okazją do włączenia wspólnot lokalnych w rozwój ekotechnologii i znalezienia partnerstwa publiczno-prywatnego.

5.7.2 Odnośnie inwestycji przedsiębiorstw w celu zmniejszenia negatywnego wpływu ich działalności na środowisko naturalne lub jej udoskonalenia z punktu widzenia wymogów rozwoju zrównoważonego, podkreślić należy, że wymagają one często znacznych nakładów finansowych w szczególności w przemyśle ciężkim. Dobrze byłoby przewidzieć w związku z tym zachęty podatkowe, aby wspierać ten typ inwestycji, a z drugiej strony - niekorzystne opodatkowanie przedsiębiorstw, które nie poczyniły żadnych wysiłków w celu poprawy wpływu ich działalności na środowisko, aby osiągnąć większą konkurencyjność poprzez tańszą produkcję.

5.8 Zamówienia publiczne

5.8.1 Idea faworyzowania ekotechnologii za pomocą pojęcia „najlepszej oferty dla środowiska” nie jest nowa. Powinna ona być oceniana według kryteriów niezawodności ekotechnologii i ograniczeń finansów publicznych. Może ona być okazją do wprowadzenia praktyki przetargów opartych na wyniku. W każdym razie, nie może chodzić o gadżet mający tylko uspokoić wyrzuty sumienia.

5.9 Wsparcie społeczeństwa obywatelskiego

5.9.1 Każde pokolenie jest odpowiedzialne za społeczeństwo, jakie pozostawia w spadku swoim dzieciom. Coraz więcej osób zdaje sobie aktualnie sprawę ze swej odpowiedzialności za środowisko naturalne, jakie pozostawią przyszłym pokoleniom. Wspieranie ekotechnologii wymaga odpowiedniego wychowania i działania informacyjnego, które, aby mogło być skuteczne powinno być realistyczne, podkreślać płynące z nich korzyści, a informacja powinna być dostępna i zrozumiała. Wymaga to rzeczywistego dialogu z zainteresowanymi stronami i obywatelami oraz mobilizowanie władz lokalnych, których odpowiedzialność w dziedzinie środowiska naturalnego jest często duża.

5.10 Działanie na szczeblu globalnym

5.10.1 Troska Komisji o działanie na szczeblu globalnym jest godna pochwały. EKES przypomina, że w przypadku państw rozwijających się chodzi w pierwszej kolejności o wzrost gospodarczy i zwalczanie ubóstwa. Ponadto możliwości finansowe tych krajów są małe. Komitet uważa więc, że skuteczna pomoc powinna polegać bardziej na przekazywaniu technologii „pośrednich”, prostych i tanich, które będą już stanowić pozytywną zmianę w stosunku do aktualnej sytuacji, a wcale nie muszą być mniej efektywne od bardziej złożonych i droższych rozwiązań. Należy przy tym zaznaczyć, że transfer mniej skomplikowanych rozwiązań technologicznych obniży również ponoszone przez beneficjentów koszty opłat z tytułu praw własności intelektualnej i patentów.

⁽²⁾ Por. opinia z własnej inicjatywy EKES-u w sprawie realiów i perspektyw technologii ekologicznych w krajach kandydujących (CESE 12/2004 fin) (tytuł w wolnym tłumaczeniu, jak dotąd brak wersji polskiej - przyp. tłum.).

5.10.2 EKES uważa, że dobrze byłoby, aby Unia Europejska uczestniczyła w działaniach prowadzonych pod kierunkiem UNITAR⁽³⁾ na rzecz zgodnej z wymogami rozwoju zrównoważonego urbanizacji w krajach rozwijających się i przechodzących przemianę gospodarcze. Zauważa, że powstały już ośrodki badawcze, analityczne i szkoleniowe w Kuala Lumpur (Malezja), Kurytybie (Brazylia) i Ouagadougou (Burkina Faso). UNITAR przewiduje również działania w Europie Środkowej. Komitet zwraca również uwagę na sformułowane przez siebie zalecenie dotyczące zakładania w nowych Państwach Członkowskich niezależnych ośrodków upowszechniania umiejętności w związanych z odpowiednimi technologiami⁽⁴⁾. Ośrodki takie mogłyby organizować niezbędny transfer umiejętności specjalistycznych i służyć radą zarówno lokalnym decydom, jak i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, a w ich tworzeniu nie trzeba się koniecznie ograniczać do terytorium nowych Państw Członkowskich.

5.11 *Ruszyć do przodu*

5.11.1 EKES uważa, że spośród zaproponowanych inicjatyw najbardziej interesujące są wymiana informacji na temat dobrych praktyk i wskaźniki porównawcze. Jeśli codwuletnie sprawozdanie dla Rady i Parlamentu nie będzie konkretne i syntetyczne, to stanie się tylko kolejnym nic nie znaczącym raportem. Co do Europejskiego Komitetu Technologii, termin komitet wydaje się być źle wybrany, ponieważ nie chodzi o komitet w powszechnie przyjętym tego słowa znaczeniu, ale o rodzaj forum gromadzącego naukowców, kadrę techniczną, przemysłowców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe itp. Można jednak zadać sobie pytanie, czy zadania, jakie zostały mu przydzielone, nie mogłyby być wykonywane przed DG ds. Środowiska Naturalnego i DG ds. Badań Naukowych bez tworzenia jeszcze jednej instytucji, której skuteczność może być wątpliwa, jeśli w jej skład wchodzi zbyt wiele osób.

5.11.2 Zgodnie z hasłem „ruszyć do przodu” EKES w swojej poprzedniej opinii zaproponował powołanie „rzecznika praw środowiska naturalnego”, który byłby w szczególności odpow-

wiedzialny za ukazywanie przeszkód w rozwoju ekotechnologii powodowanych przez przepisy prawa. Propozycja ta byłaby bardziej sensowna niż tworzenie szerokiego forum, które może się pogubić w ogólnikach.

6. Podsumowanie

6.1 EKES uznaje znaczenie działania Komisji w celu opracowania planu działania na rzecz ekotechnologii, które stworzyło okazję do szerokich konsultacji. Ogólnie mówiąc, znaczenie tego typu dokumentu, który nie jest dokumentem normatywnym, polega na podsumowaniu zagadnienia, pozostając w ramach elastycznej procedury, i na nakreślaniu ogólnych kierunków.

6.2 EKES uważa, że rozwój ekotechnologii w praktyce wymaga dokonywania wyborów, hierarchizowania wyborów i klasyfikacji finansowania, które jest ograniczone i powinno być wykorzystywane świadomie. Zdolność dokonywania słusznych wyborów będzie warunkowała powodzenie europejskiej strategii w tej dziedzinie. Wymaga ona realistycznego i konkretnego podejścia.

6.3 Komitet akcentuje znaczenie systemu zatwierdzania skuteczności ekotechnologii i upowszechniania danych na ich temat. Jest to jednym z warunków upowszechniania ekotechnologii i ich wdrażania przez przedsiębiorstwa i instytucje publiczne.

6.4 W ostatecznym rozrachunku kluczowe pytanie brzmi, czy nie chodzi tu tylko o określenie ekotechnologii, które należałoby rozsądnie rozwijać w zależności od ich skuteczności, warunków rynkowych, wymogów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego, sytuacji w dziedzinie zatrudnienia w płaszczyźnie ilościowej i jakościowej, poziomu życia i rozwoju. Jest to zagadnienie rozeznania i kompetencji naukowych, technicznych, ekonomicznych i społecznych, jakie Unia powinna posiadać, aby skutecznie wspierać ekotechnologie.

Bruksela, 2 czerwca 2004 r.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Roger BRIESCH

⁽³⁾ Instytut Narodów Zjednoczonych d/s Kształcenia i Badań Naukowych

⁽⁴⁾ Por. opinia z własnej inicjatywy EKES-u w sprawie realiów i perspektyw technologii ekologicznych w krajach kandydujących (CESE 12/2004 fin) (tytuł w wolnym tłumaczeniu, jak dotąd brak wersji polskiej - przyp. tłum.).